Näkövammaisten liitto ry

30.5.2022

Eduskunta / Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 20.5.2022

Asia HE 58/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi postilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Näkövammaisten liitto ry kiittää eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokuntaa mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja saada lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi postilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (HE 58/2022 vp).

Näkövammaisten liitto kiinnittää huomion postilain muuttamisessa kahteen asiaan: yleispalveluun kuuluvan keräilyn ja jakelun vähenemisen oikeusturvavaikutuksiin ja poikkeusjakelun toteuttamistapaan.

Keräilyn ja jakelun vähenemisen oikeusturvavaikutukset

Muistutamme siitä, että näkövammaiset ihmiset ovat paljon muita riippuvaisempia viranomaispäätöksistä. Viranomaispäätökset liittyvät usein näkövammaisen arjen kannalta välttämättömiin palveluihin. Tarve pyytää oikaisua päätökseen tai valittaa päätöksestä on myös muuta väestöä yleisempää. Sähköisen asioinnin hyödyntäminenkin on muuta väestöä vähäisempää. Keräilyn ja jakelun väheneminen voi aiheuttaa oikeusturvaan liittyviä ongelmia, kun käytettävissä oleva todellinen aika oikaisupyyntöön tai valitukseen lyhenee.

Ehdotamme harkittavaksi hallintolakiin tehtävää muutosta, jossa vastaanottajan tiedoksisaantiaikaa kirjeen lähettämisestä pidennettäisiin (nykyisessä laissa seitsemän päivää).

Jakelun harventuminen heikentää heikoimmassa asemassa olevien näkövammaisten tiedonsaantia. Näkövammaisyhteisö tuottaa paikallisia sanomalehtiä äänilehdiksi, joita jaellaan edelleen myös fyysisinä tallenteina postin välityksellä. Jakelun harventuminen vaikeuttaa entisestään ajankohtaisen tiedon saantia.

30.5.2022

Poikkeusjakelun toteuttamistavat

Pidämme tärkeänä, että postilakiin sisältyy säännökset poikkeusjakelusta ja jakelupaikkaa määriteltäessä voidaan ottaa huomioon postin saajan iästä tai toimintakyvystä johtuvat henkilökohtaiset erityistarpeet.

Ehdotamme postilain 43 §:n 2. momenttiin seuraavaa muotoilua:

Jakelupaikkaa määriteltäessä voidaan lisäksi ottaa huomioon paikalliset olosuhteet tai postin saajan iästä, liikkumisesteisyydestä tai heikentyneestä toimintakyvystä johtuvat henkilökohtaiset erityistarpeet.

Vastaavasti 48 §:n 1. momentin 2. kohta:

2) paikallisten olosuhteiden taikka postin saajan vähintään 75 vuoden iästä, liikkumisesteisyydestä tai heikentyneestä toimintakyvystä johtuvien henkilökohtaisten erityistarpeiden huomioon ottamisesta postin jakelussa.

Liikenne- ja viestintäviraston pitää antaa tarkempia määräyksiä myös poikkeusjakelun hakemisesta. Sähköisten asiointipalveluiden ulkopuolella olevien postin saajien oikeudet on turvattava ja poikkeusjakelusta on voitava sopia monikanavaisesti, henkilökohtainen asiointi paikan päällä tai puhelimitse on oltava valikoimassa mukana.

Lisätietoja: Markku Möttönen, järjestöpäällikkö, markku.mottonen@nkl.fi 050 596 5021.

Näkövammaisten liitto ry

Jukka Tahvanainen
toimitusjohtaja

Sari Kokko
järjestöjohtaja